

Óravázlat

Korosztály: 1. osztály

Témakör: Társaim - Ők és én

Az óra anyaga: A köszönés

Az óra célja és feladata: A gyermek számára váljon egyértelművé a köszönés fontossága, ezzel fejezzük ki egymás iránti tiszteletünket, elfogadásunkat. Megfelelő helyzetben a megfelelő köszönésforma alkalmazása. Illemszabályok tisztázása. Az alapvető kommunikációs formák tudatos használatának fejlesztése.

Tantárgyi koncentráció:

Környezetismeret: különbség a felnőttek és a gyerekek között; Magyar nyelv és irodalom: a mindennapi konfliktusok átélése a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása nem verbális jelzések tartalmának felismerése.

Módszerek: Szemléltetés, megbeszélés, játék, szerepjáték

Eszközök: Benedek Elek: Többsincs királyfi c. mesekönyv; jelmezek: kalap, bot, kendő, kard, korona; kisfilm

A terem berendezése: A székeket körben helyezzük el, középen legyen hely.

Készítette: Szerencsi Istvánné

Az óra menete

I. Szervezési feladatok

Köszönés, leülés, elcsendesedés

1'

II. Ráhangolódás

Meserészlet felolvasása

Megfigyelési szempont:

- Miért kímélte meg az óriás Palkó életét?

Lehetséges válaszok:

- Mert „apámuramnak” szólította.

- Mert illedelmesen köszönt.

Szemléltetés, megbeszélés, frontális munkaforma 5'

III. Az óra fő része

1. Beszélgetés

Vajon miért köszönünk egymásnak, amikor találkozunk?

Mire jó a köszönés?

A köszönés azt jelzi, hogy észrevetted, örülsz, hogy találkoztunk, tisztellek.
Soroljunk fel néhány régi, és mai köszönési formát.
(Kézfogás, meghajlás, szóbeli köszönések.)

Megbeszélés, frontális munkaforma 5'

2. Játék: Köszönj a négy saroknak!

a) A játék levezetése

Egy gyereket kiküldünk, a többiekkel elnevezzük a terem 4 sarkát valaminek, vagy valakinek (pl. öreg néni, kisfiú, kiskutya, igazgató úr). A kiküldött gyereket behívjuk, és köszönnie kell a sarkoknak külön-külön. A játék sok nevetésre ad alkalmat, mivel oda nem illő köszönések hangzanak el.

Játék, frontális munkaforma 5'

b) Beszélgetés

Mitől volt vicces ez a játék?

Nem mindegy, kinek hogyan köszönünk.

Vajon miért alakultak ki különböző köszönések?

Miért nem lehet mindenkinek ugyanazt köszönni?

Különböző az életkorunk, a társadalomban betöltött szerepünk, mindenkinek jár az őt megillető tisztelet.

Megbeszélés, frontális munkaforma 5'

3. Szerepjáték a helyes köszönés gyakoroltatására

Kihívok egy gyereket, megsúgom neki, ki legyen. Játssza el, mozogjon úgy! Az osztály kitalálja, kicsoda ő. Utána kihívok egy másik gyereket, hogy köszönjön neki. Ha ügyes, válthat is vele pár szót. Néhány kellékkal is segítek némelyik szereplőnél:

*kalap a fején - gazdag úr nagykendő, bot - idős néni kalap, bot - idős bácsi, kard - katona,
korona – király, kellékek nélkül: kislány, kisfiú, hölgy, anyuka gyerekekkel*

Közben felhívom a figyelmet a helyes testtartásra is, nézzen a másik szemébe, hangosan köszönjön, stb. Aki valamit jól csinál, azt rögtön dicsérem, így a következők már törekedni fognak rá, hogy így köszönjenek.

Szerepjáték, frontális munkaforma 8'

4. Kisfilm vetítése

A kisfilm tartalma:

Gyerekek ülnek egy pádon, és beszélgetnek. Jön egy újabb gyerek, mindenkivel kezet fog, mindenkire rámosolyog, kivéve egyet, akitől tüntetőleg elfordul, nem fogadja el a felé nyújtott kezét, rá sem néz.

Megbeszélés:

Mit érezhetett ez a gyerek?

Vajon miért nem köszönt neki a másik?

Helyes-e az a viselkedés?
Te kerültél-e már ilyen helyzetbe?

A beszélgetés során arra tereltem őket, hogy nem helyes senkit kirekeszteni a közösségből, helyesebb, ha négy szemközt nyíltan beszéljük meg az illetővel, ha valami problémánk van vele. A köszönés elmulasztása nagyon bántó, udvariatlan viselkedés a másik emberrel szemben.

Szemléltetés, megbeszélés, frontális munkaforma 10'

5. Záró játék

Az osztály fiú és lány tagjainak egy-egy szerepet osztok (pl. minden fiú katona, minden lány kisasszony). A gyerekek felállnak, és szabadon járkálnak. Amikor találkoznak egymással, szerepüknek megfelelően köszönnek. Tapsra újabb szereposztás következik. Az utolsó tapsnál maguk választhatnak szerepet, és én megpróbálom kitalálni, mi volt egy-egy gyerek választott szerepe.

Szerepjáték, frontális munkaforma 5'

IV. Összefoglalás, értékelés

Megdicsérem őket, és biztatom, hogy ne feledkezzenek meg a köszönetről a hétköznapokban sem.

1'

Mellékletek

Szép Palkó (mese részlet) Benedek Elek: Többsincs királyfi, Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1966.

Szép Palkó

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl volt, volt egyszer egy szegény asszony. Ennek a szegény asszonynak egy fia volt, de ennek is hol adott enni, hol nem. Adott volna szegény feje, de mikor volt mit, s mikor nem. Azt mondja egyszer a fiú az anyjának, hogy ő bizony nem sanyarog többet itthon, elmegy szerencsepróbálni.

Sírt a szegény asszony, hogy most kifogy az egyetlen fiából, de azt sem mondhatta: maradj veszteg, édes szép fiam, tej be-vajba fűrösztgetlek, hasábfával kenegetlek, mert nemhogy tej, vaj lett volna, de még hasábfá sem volt.

Közmént legyen mondva, a fiút Palkónak hívták, s olyan szép legényecske volt, hogy nem akadt párja hét pusztá határban.

Mondom, hogy sírt az asszony keservesen, de mégiscsak feltarisznyálta Palkót hamuba sült pogácsával, s isten hírével útnak eresztette.

Ment, mendegélt szép Palkó hegyeken, völgyeken keresztül, s estére kelve sűrű rengetegbe ért. Ahogy ment a rengetegben, messze, messze meglát valami gyenge világot, de az olyan kicsinek tetszett, mint a gyertya világa.

Ment egyenesen abban az irányban, s hát a gyertyavilág erősödik, nagyobbodik, s amikor egy hajításnyira lehetett attól, akkora tűz volt, mintha egy nagy-nagy ház égett volna.

"Jaj - gondolja magában Palkó -, bizonyosan óriások lakhatnak ott."

Na, azt eltalálta, mert csakugyan ott hemmedezett a tűz körül egy éktelen nagy óriás s mellette a fiai. Éppen szalonnát pirítottak.

- Egy életem, egy halálom! - mondta Palkó, s nagy bátran odament a tűzhöz. Levette a kalapját, s köszönt illendőképpen:

- Adjon isten jó estét, apámuram!

Megfordul az óriás, s mordul egyet, de nagyot:

- Ne te, ne, miféle emberizink jár itt?

Felelt Palkó:

- Én vagyok, apámuram.

- Hát ki s mi vagy te?.

- Szegény legény vagyok, szolgálatot keresek, apámuram.

- No, köszönd, hogy apámuramnak szólítottál - mondta az óriás -, mert megpirítottalak volna a tűz lángján! Telepedj le, édes fiam!